

Pojištění důchodu navazující na důchodové spoření (Profesionalismus v praxi)

8. 3. 2013

Dagmar Slavíková

Kooperativa

VIENNA INSURANCE GROUP

Pro život jaký je

Obsah

- Úvod
- Vývoj produktu
 - I. fáze
 - II. fáze
 - III. fáze
 - IV. fáze?
- Diskuze

PRINCIPY PROFESIONALISMU

Odborné znalosti a kvalifikace

- Odborné znalosti
- Profesionální komunikace
- Požadované vzdělání
- Celoživotní vzdělávání

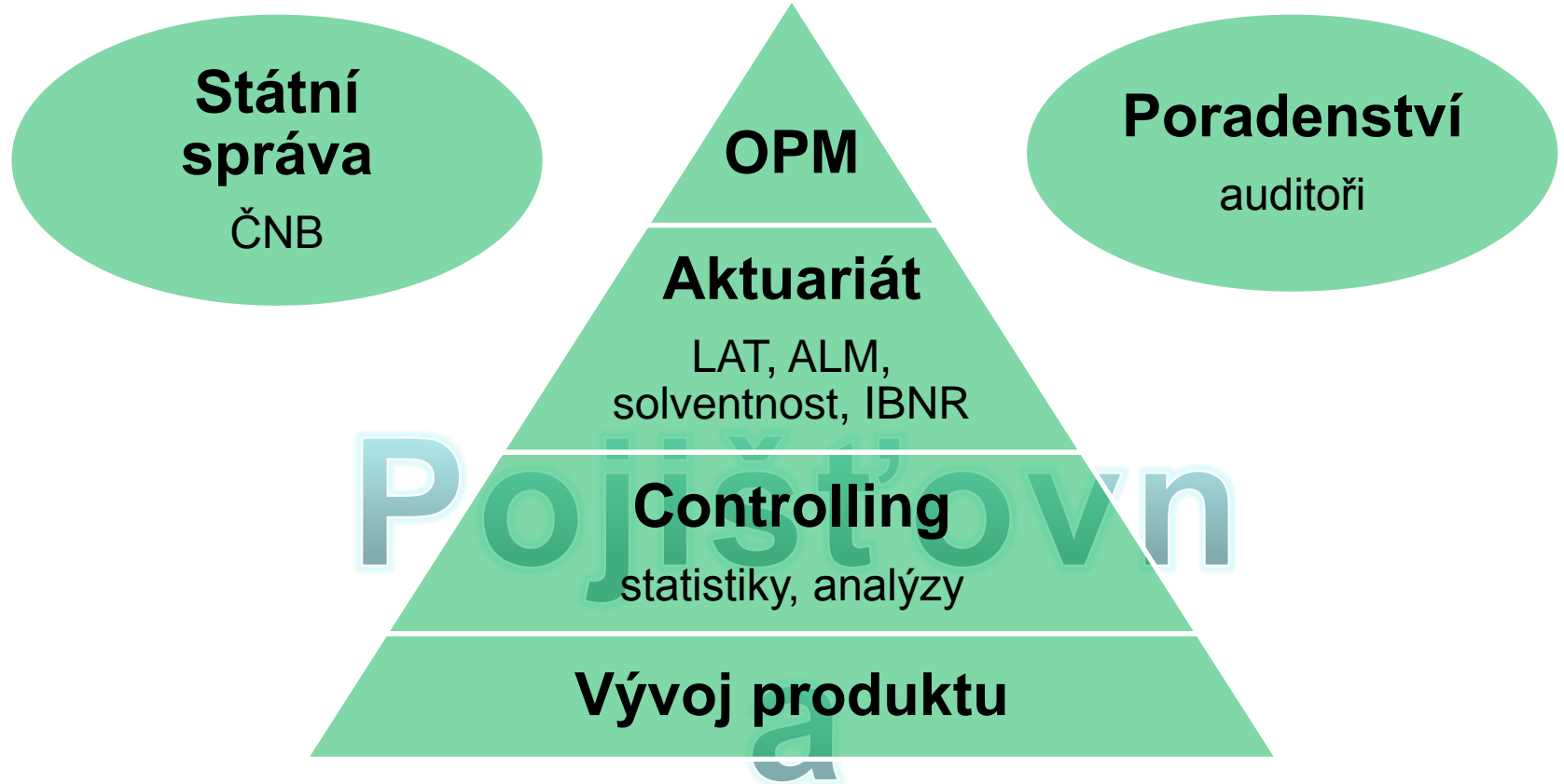
Hodnoty a chování

- Etické chování
- Morální zásadovost
- Nezávislá stanoviska
- Důvěra a reputace
- Veřejný zájem

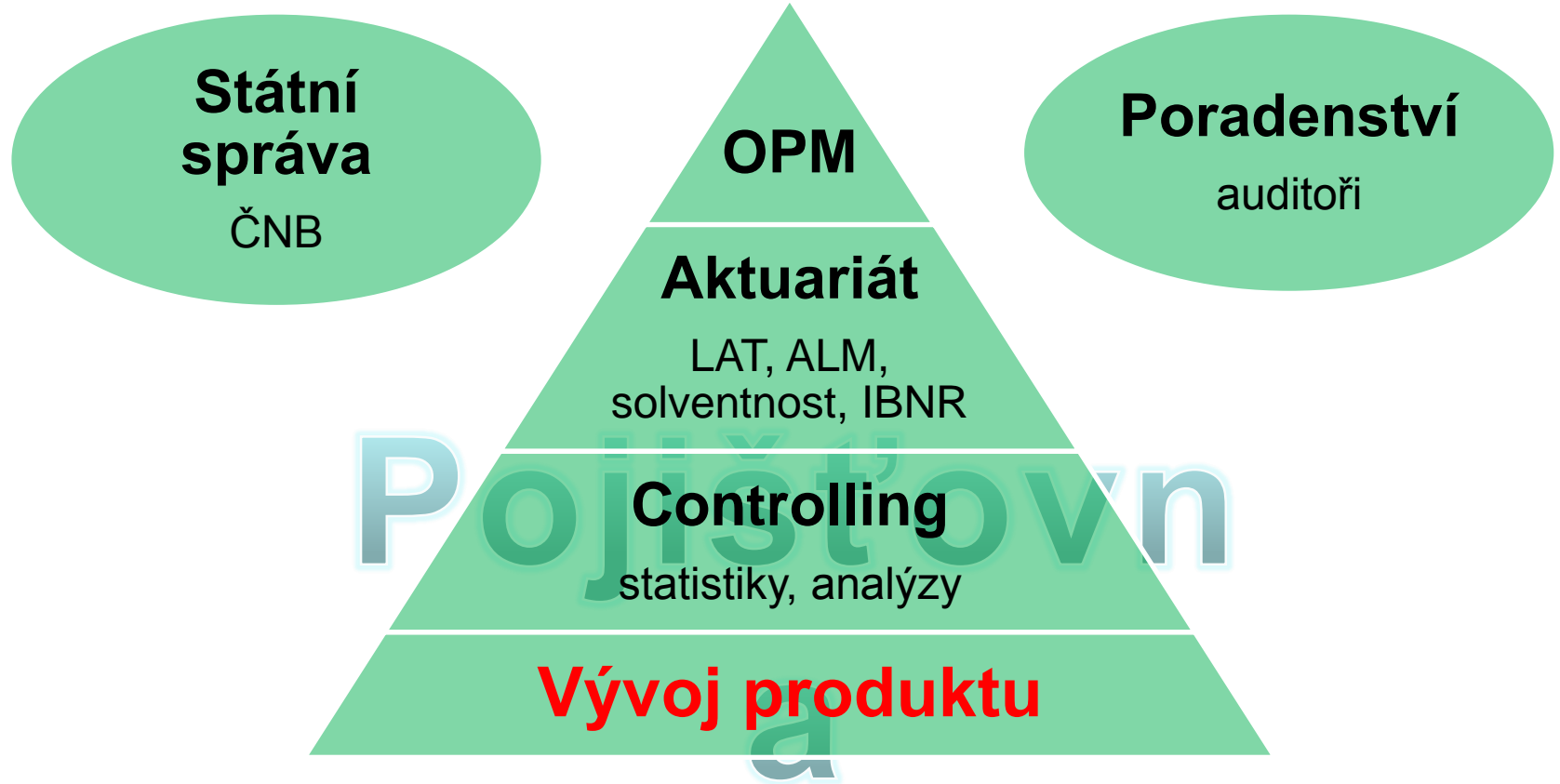
Odpovědnost k profesi

- Vstupní a kvalifikační standardy
- Profesní zásady
- Disciplinární proces

Kde pracují pojištní matematici?

Kde pracují pojištní matematici?

Legislativní změny - provedené a chystané

- „Unisex“
- Důchodová reforma
 - Důchodové spoření (II. pilíř)
 - Doplnkové penzijní spoření (III. pilíř)
- Změna maximální technické úrokové míry
- Občanský zákoník
 - Pojistný zájem
- Zákon o pojišťovnictví
 - Rezervy
 - Finanční umístění
 - Solventnost

Legislativní změny - provedené a chystané

- **Důchodová reforma**
 - **Důchodové spoření (II. pilíř)**

Základní popis důchodového spoření

- spoření na důchodový věk
- vstup dobrovolný
- vystoupit před koncem nelze
- penzijní společnost
- 2 % + 3 % z vyměřovacího základu pro pojistné na důchodové pojištění

(snížení důchodu z I. pilíře!)

- důchodové fondy (fond státních dluhopisů, konzervativní fond, vyvážený fond, dynamický fond), volba strategie spoření + „autopilot“ a důchodové doporučení → není zaručena návratnost investice
- regulované počáteční a správní náklady (poplatky)

Nároky z důchodového spoření

- úhrada 60 % prostředků účastníka do státního rozpočtu
- úhrada prostředků účastníka v souvislosti s převodem důchodových práv do důchodového systému Evropských společenství
- **úhrada jednorázového pojistného na pojištění důchodu**
- v případě úmrtí účastníka - převod na účet dědice (účastníka důchodového spoření), dědictví, nebo **úhrada jednorázového pojistného na pojištění sirotčího důchodu**

Důchody z důchodového spoření

- vyplácí pojišťovna, penzijní společnost uhradí jednorázové pojistné
- v rámci pojištění důchodu, které smí nabízet pouze pojišťovna, která má licenci na provozování pojistného odvětví A IX. (pojištění týkající se délky lidského života, které je upraveno právními předpisy z oblasti sociálního pojištění, pokud zákon umožňuje jeho provádění pojišťovnou na její vlastní účet)
- pojišťovna provozující výše uvedené pojištění nesmí odmítnout uzavření pojistné smlouvy
**vlastnictví licence =
provozování**

Pojištění důchodu navazující na důchodové spoření

VÝVOJ PRODUKTU – I. FÁZE

Sběr informací

- vlastní znalosti
- kolegové
- legislativa
- literatura
- internet
- školení - interní a externí (ČAP)

Sběr informací

- vlastní znalosti
- kolegové
- legislativa
- literatura
- internet
- školení - interní a externí (ČAP)

Důchody z důchodového spoření

- **doživotní starobní důchod** – výplata důchodu končí smrtí pojištěného
- **doživotní starobní důchod se sjednanou výplatou pozůstalostního důchodu po dobu 3 let** - po úmrtí příjemce pozůstalostního důchodu se kapitálová hodnota stává předmětem dědictví
- **starobní důchod na dobu 20 let** – jedná se o jistý důchod vyplácený po sjednanou dobu během života pojištěného, v případě smrti pojištěného se kapitálová hodnota stává předmětem dědictví
- **sirotčí důchod na dobu 5 let** – jedná se o jistý důchod vyplácený po sjednanou dobu během života příjemce, po úmrtí příjemce se kapitálová hodnota stává předmětem dědictví

Kalkulačka nebo umění počítat?

Kalkulačka

- doživotní starobní důchod

$$\ddot{a}_x$$

- doživotní starobní důchod se sjednanou výplatou pozůstalostního důchodu po dobu 3 let

$$\ddot{a}_x + A_x \cdot \ddot{a}_{\overline{3}|}$$

- starobní důchod na dobu 20 let

$$\ddot{a}_{\overline{20}|}$$

- sirotčí důchod na dobu 5 let

$$\ddot{a}_{\overline{5}|}$$

Aktuár

= kompletní vývoj produktu

Legislativa – k dnešnímu dni

- zákon č. 426/2011 Sb. o důchodovém spoření – II. pilíř
 - ve znění zákona č. 399/2012 Sb.
- zákon č. 428/2011 Sb. – změna některých zákonů
- vyhláška č. 423/2012 Sb. – o zvyšování důchodů vyplácených z pojistné smlouvy o pojištění důchodu (MPSV)
- vyhláška č. 40/2013 Sb. – o náležitostech nabídky pojištění důchodu (ČNB)

Zákon o důchodovém spoření

(zákon č. 426/2011 Sb., ve znění zákona č. 399/2012 Sb.)

Zákaz zprostředkování

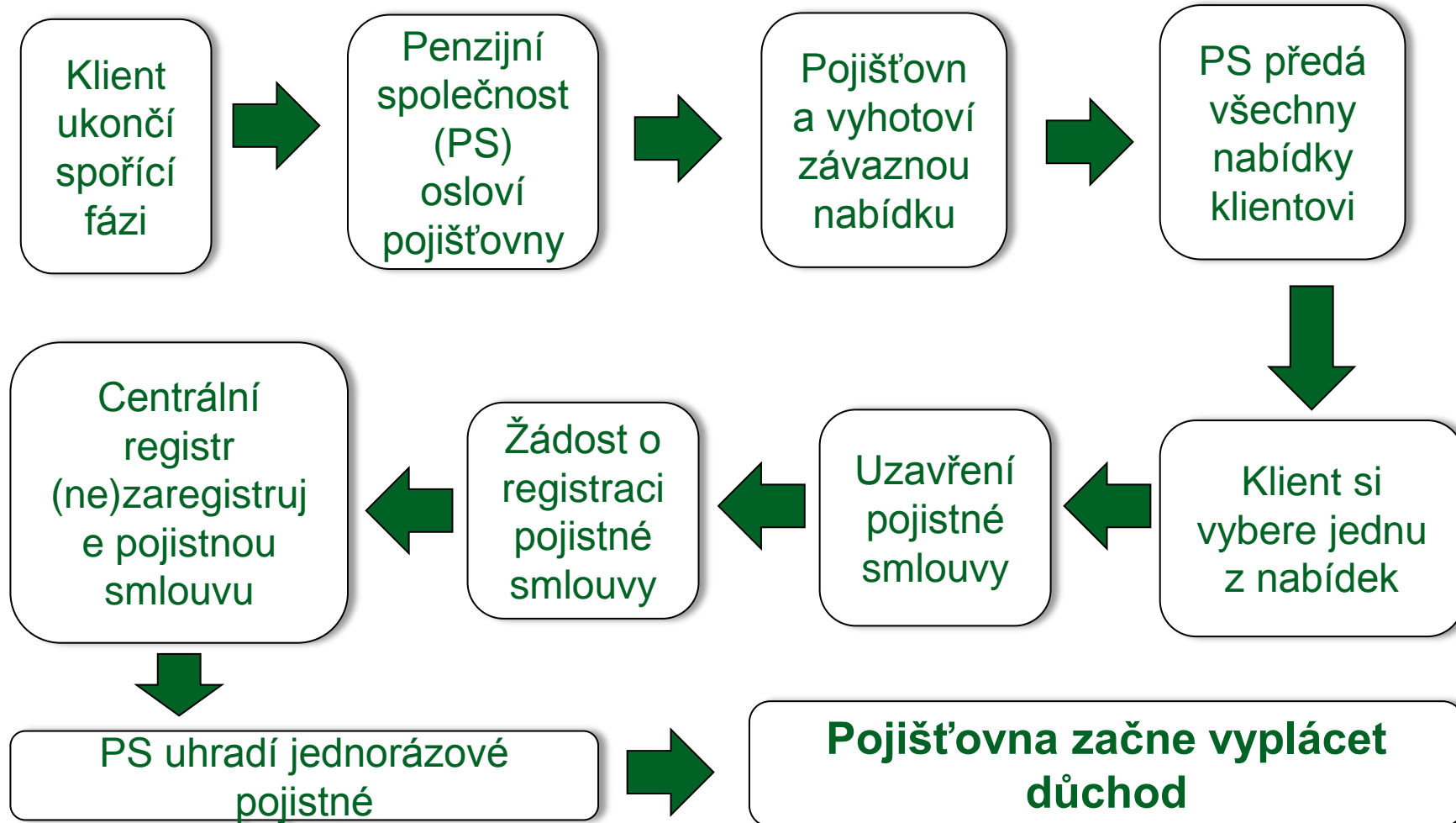
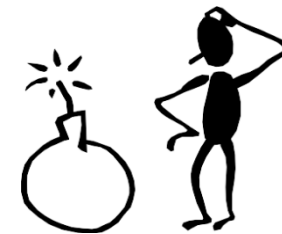

= Bez provizí!

= Bez zasahování obchodu!

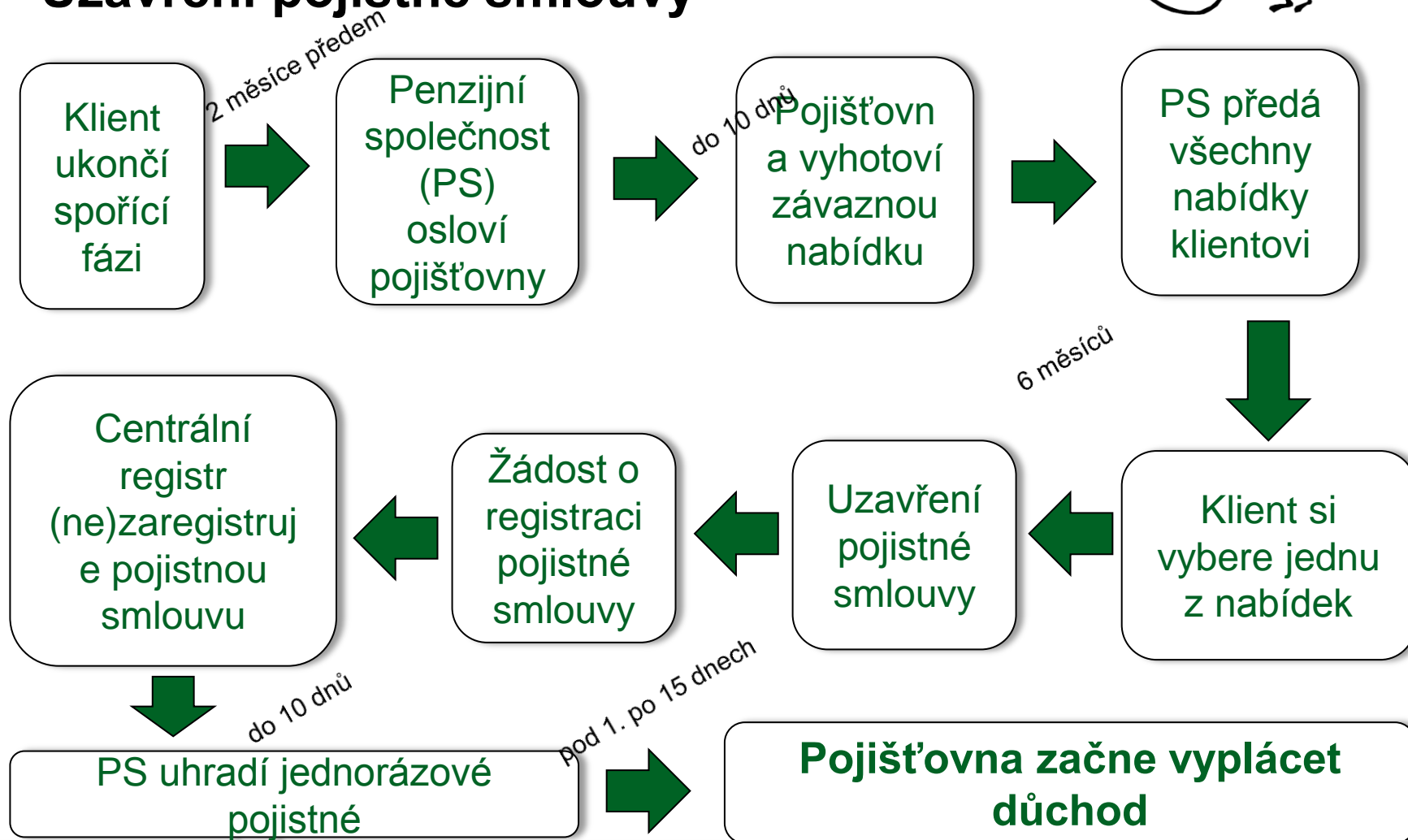
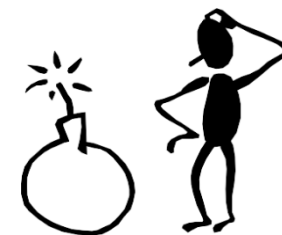
Zákon o důchodovém spoření

Uzavření pojistné smlouvy

Zákon o důchodovém spoření

Uzavření pojistné smlouvy

Zákon o důchodovém spoření

Výplata důchodu

- počátek výplaty důchodu **nejdříve** od 1. dne kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po dni, ke kterému uplyne 15 dnů od zaplacení jednorázového pojistného
 - frekvence výplaty vždy měsíční
 - je-li součet splátek důchodu za kalendářní rok maximálně ve výši 1000 Kč (+ inflace dle MF), vyplatí se důchod jednorázově; pojišťovna má nárok pouze na úhradu nákladů vynaložených na výplatu plnění
- (1000/12=83,333...)**
- je-li důchod vyplácen do zahraničí, může pojišťovna požadovat úhradu odpovídající účelně vynaloženým nákladům na jeho výplatu, úhrada se odečítá z vypláceného důchodu (neplatí pro jiný členský stát EU nebo jiný stát, se kterým Česká republika uzavřela dvoustrannou smlouvu o sociálním zabezpečení)

Zákon o důchodovém spoření

Zvyšování důchodu

- „indexace důchodu“ - vždy k 1. 4. se důchody, které mají datum počátku výplaty nejpozději 31. 12. předchozího roku, navyšují o procento stanovené prováděcím předpisem MPSV (2 %)
- podíly na zisku
 - nejméně 90 % výnosů z investování aktiv
 - výnosy z úmrtnosti u životních důchodů (nespotřebovaná část pojistného z doživotních důchodů se použije ve prospěch ostatních pojištěných)

Storno pojištění pouze

- jestliže Centrální registr smluv zamítne žádost o registraci
- jestliže pojištěný, resp. pojištěný i oprávněná osoba zemřou před datem počátku výplaty důchodu (zaplacené jednorázové pojistné se stává předmětem dědictví, pokud není určena žijící oprávněná osoba)

Hospodářský výsledek v životním pojištění

Hospodářský výsledek (zisk/ztráta) =

Standardní pojištění

Pojištění důchodu

+/- zisk/ztráta z úmrtnosti

+ 0 % zisk z úmrtnosti

- 100 % ztráta z úmrtnosti

+/- zisk/ztráta z investování

+ 10 % zisk z investování

- 100 % ztráta z investování

+/- zisk/ztráta z nákladů

+/- 100 % zisk/ztráta z nákladů

+/- zisk/ztráta ze storen

+/- x % zisk/ztráta ze storen

Zákon o důchodovém spoření

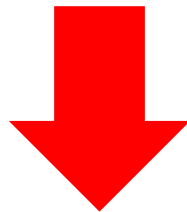
Další požadavky na provozování

- oddělené účetnictví
- speciální reporty ČNB
- komunikace s penzijními společnostmi (obecné i závazné nabídky)
- komunikace s Centrálním registrem smluv (registrace pojistné smlouvy)
- web s programovou aplikací aktuálních obecných nabídek
- informace o výši důchodu dálkovým způsobem

STOP !

Je toto pojištění pro pojišťovnu výhodné?

- rizikovost
- ziskovost
- zvýšení podílu na trhu (noví klienti)
- dobré jméno

DOPORUČENÍ MANAGEMENTU ODEVZDAT LICENCI

Přestávka

Pojištění důchodu navazující na důchodové spoření

VÝVOJ PRODUKTU – II. FÁZE

Co je potřeba k provozování pojištění důchodu navazujícího na důchodové spoření?

licence; software pro obecnou nabídku (web); text obecné nabídky; pojistné podmínky; vzorce pro výpočet důchodu; výpočetní podklady (úmrtnostní tabulky, náklady aj.); software pro závaznou nabídku (komunikace s PS); text závazné nabídky; pojistná smlouva; provozní systém; software pro komunikaci s CRS; bankovní účet; identifikace platby z PS a přepočtení důchodu/JP; pojistka; korespondence s klienty; výplata důchodu/ jednorázových (pojistných) plnění; navyšování důchodu k 1. 4.; navyšování důchodu o podíly na zisku; software pro dálkový přístup k informaci o výši důchodu; konec pojištění / výplaty důchodu; účetnictví; výkazy (ČNB)

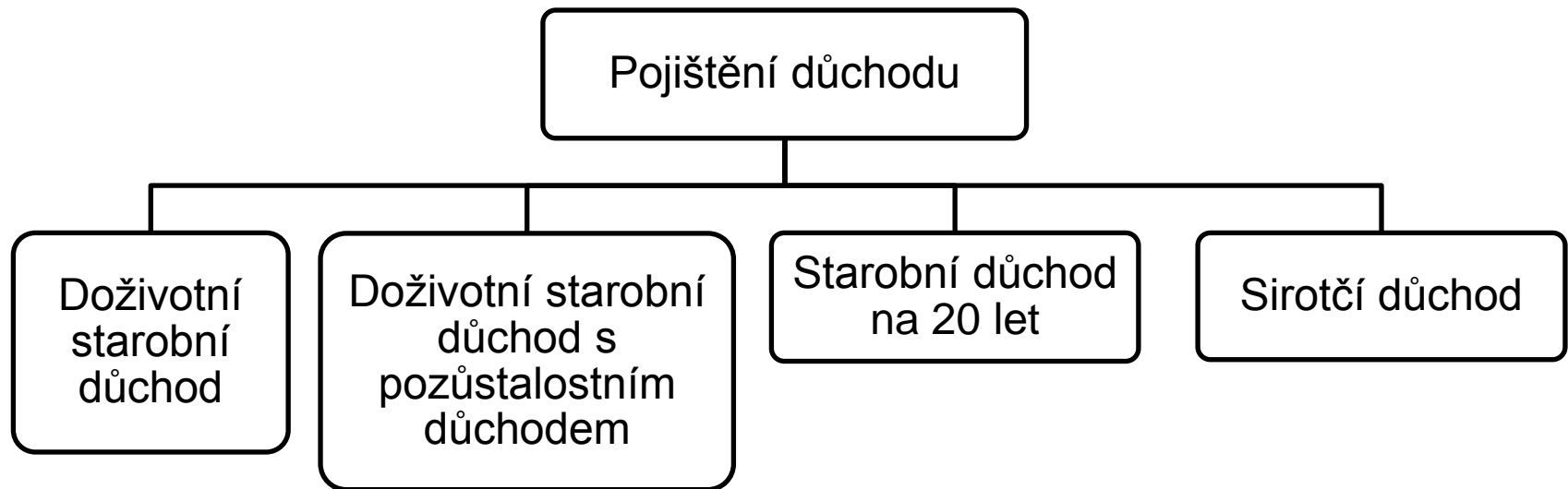
Definice produktu

- **struktura produktu**

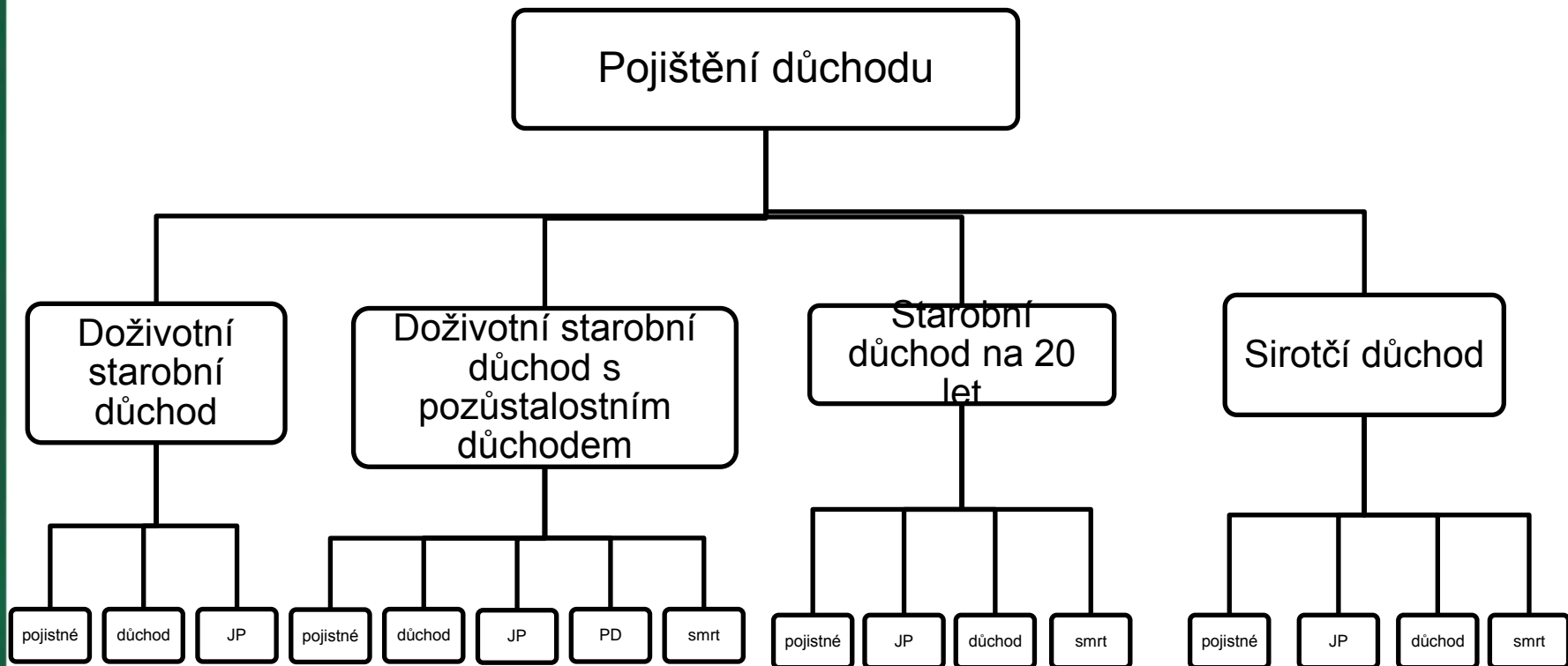
Provozní systém a struktura produktu

Pojištění důchodu

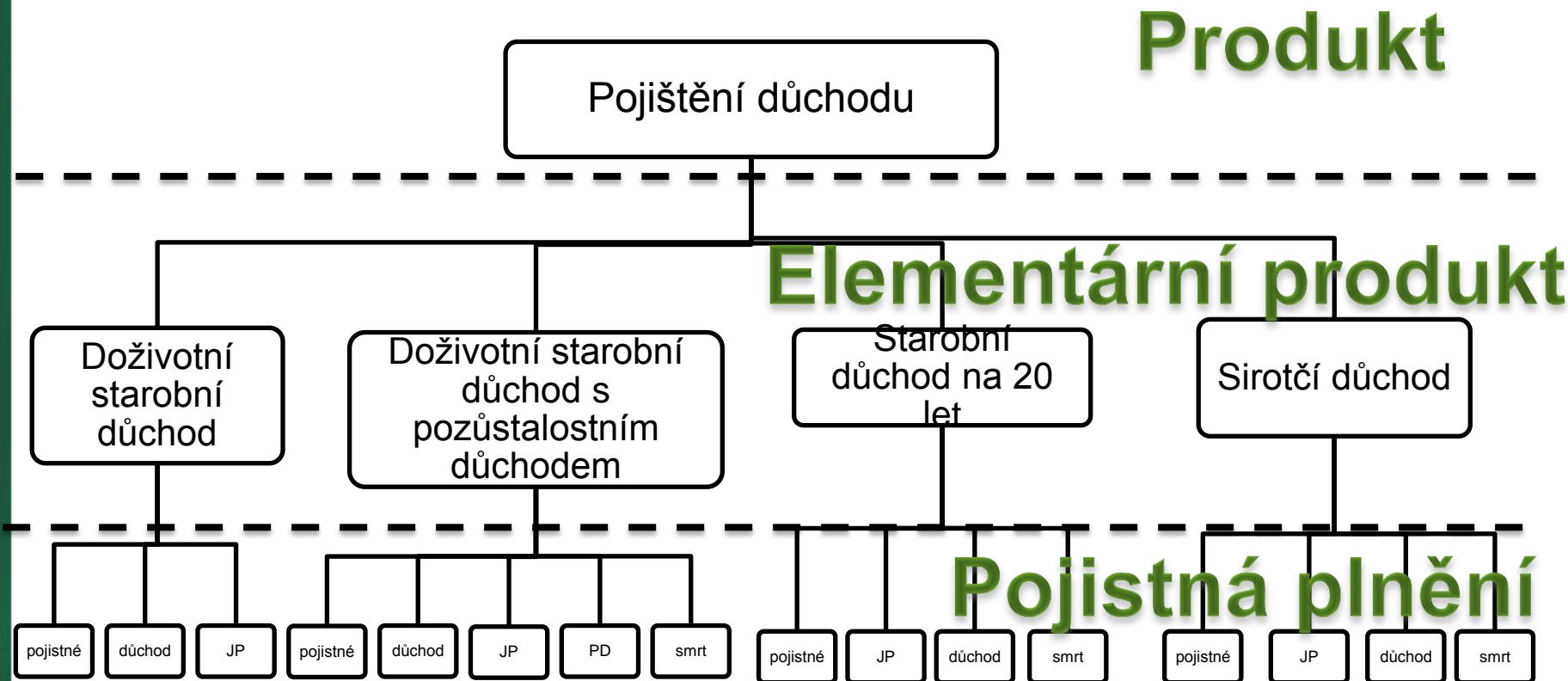
Provozní systém a struktura produktu

Provozní systém a struktura produktu

Provozní systém a struktura produktu

Definice produktu

- struktura produktu
- **pojistněmatematické vzorce**
 - včetně výpočetních podkladů

Doživotní starobní důchod

Netto pojistné

?

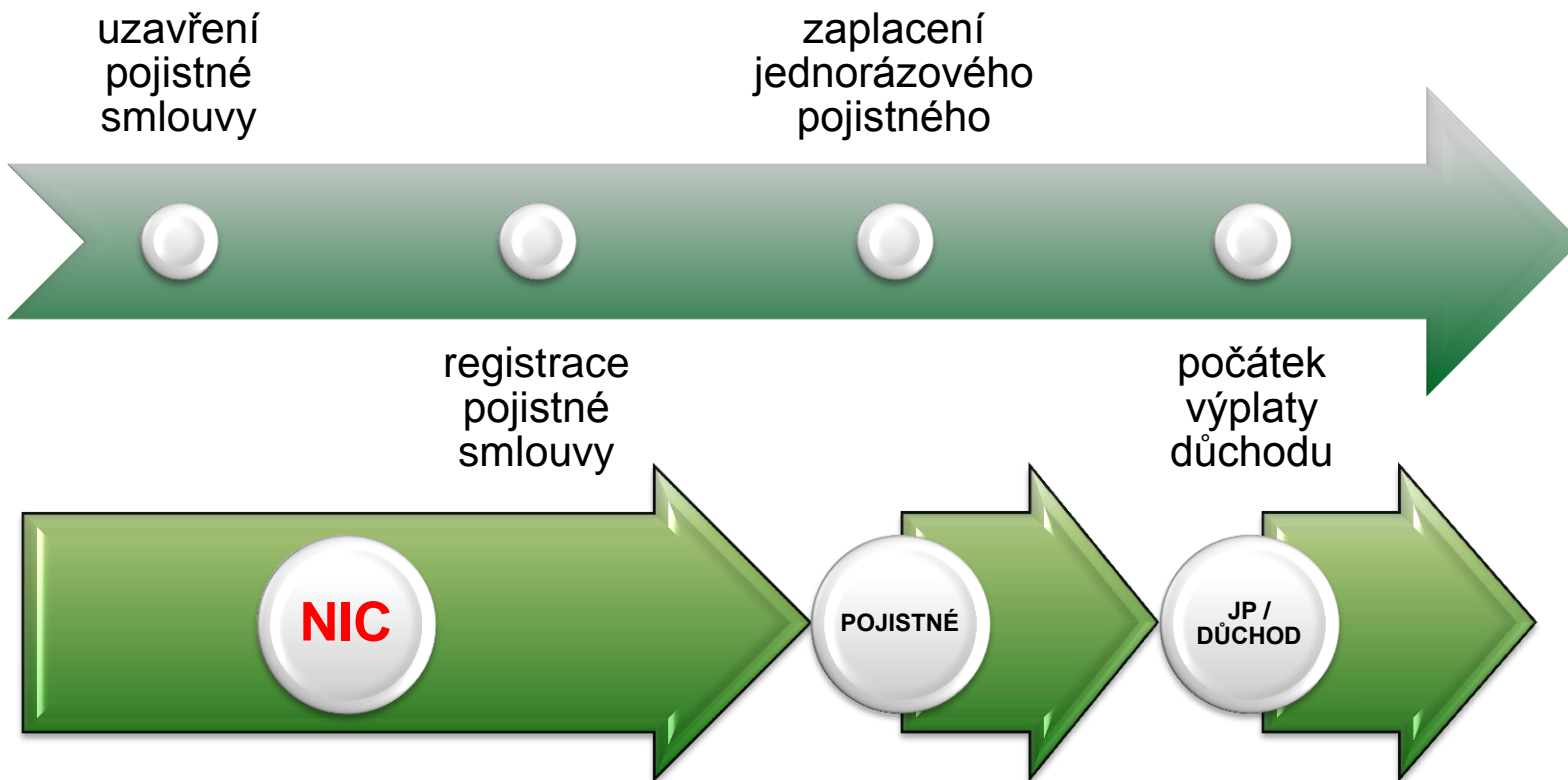
- měsíční důchod D
- navyšování k 1. 4. o j ($=0,02$)
- „vrácení“ pojistného
- vstupní věk

Počátek pojištění / vstupní věk

- závazná nabídka je platná 6 měsíců
- datum uzavření pojistné smlouvy v době platnosti závazné nabídky
- počátek výplaty důchodu až po registraci a zaplacení jednorázového pojistného
- přepoččet výše důchodu po zaplacení jednorázového pojistného dle
 - výše zaplaceného pojistného
 - výše aktuálně platného procenta pro navyšování důchodu

Nelze zohlednit aktuální věk!

(Pojistná) plnění z pojištění důchodu

Počátek pojištění / vstupní věk - řešení Kooperativy

- počátek pojištění co nejdříve, tj. den bezprostředně následující po uzavření pojistné smlouvy
- splatnost pojistného dle zákona o důchodovém spoření
- počátek výplaty důchodu v nejbližším termínu, který umožňuje zákon
- závazná nabídka, pokud přesahuje 31. 12., je rozdělena na období do 31. 12. a období poté

- nemusí se „znásilňovat“ provozní systém
- nejkratší možná doba, po kterou je kryto riziko smrti

Doživotní starobní důchod

Netto pojistné

$$JNP_x \square v^{\frac{1}{12}} \cdot \frac{1}{12} p_x \cdot 12 \cdot D \cdot j \ddot{a}_x^{(12)} + v^{\frac{1}{12}} \cdot \frac{1}{12} q_x \cdot JBP_x$$

Doživotní starobní důchod

Netto pojistné

$$JNP_x \square v^{\frac{1}{12}} \cdot \frac{1}{12} p_x \cdot 12 \cdot D \cdot \overset{j}{\ddot{a}}_x^{(12)} + v^{\frac{1}{12}} \cdot \frac{1}{12} q_x \cdot JBP_x$$

$$JNP_x \square 12 \cdot D \cdot \overset{j}{\ddot{a}}_x$$

$$\overset{j}{\ddot{a}}_x = 1 + \frac{1+j}{1+i} \cdot p_x + \left(\frac{1+j}{1+i}\right)^2 \cdot {}_2p_x + \left(\frac{1+j}{1+i}\right)^3 \cdot {}_3p_x + \dots$$

Doživotní starobní důchod

Netto pojistné

$$JNP_x = 12 \cdot D \cdot {}^j\ddot{a}_x$$

- úmrtnostní tabulky
 - pravděpodobnosti úmrtí/dožití
 - technická úroková míra i

Doživotní starobní důchod

Netto pojistné

$$JNP_x = 12 \cdot D \cdot {}^j\ddot{a}_x$$

- úmrtnostní tabulky
 - pravděpodobnosti úmrtí/dožití
 - technická úroková míra i

Brutto pojistné

$$JBP_x = JNP_x + \text{náklady}$$

- počáteční vč. inkasních, správních vč. exkasních, riziková/zisková přírážka
- fixní x variabilní
- variabilní dle
 - výše důchodu
 - výše brutto pojistného

Doživotní starobní důchod

Netto pojistné

$$JNP_x = 12 \cdot D \cdot {}^j\ddot{a}_x$$

Brutto pojistné

$$JBP_x = JNP_x + \textit{náklady}$$

Netto a brutto rezerva

- kdy začít tvořit
 - návaznost na datum tvorby předpisu pojistného
- v jaké výši
 - zohlednit jednorázové plnění v případě podlimitního důchodu
 - zohlednit plnění v případě smrti před počátkem výplaty
 - zohlednit vyplácený důchod

Definice produktu

- struktura produktu
- pojistněmatematické vzorce
 - včetně výpočetních podkladů
- **dokumenty (pojistná smlouva, pojistné podmínky, nabídky, pojistka, dopisy klientům)**

Definice produktu

- struktura produktu
- pojistněmatematické vzorce
 - včetně výpočetních podkladů
- dokumenty (pojistná smlouva, pojistné podmínky, nabídky, pojistka, dopisy klientům)
- **programové aplikace (nabídky; registrace; informace)**

Definice produktu

- struktura produktu
- pojistněmatematické vzorce
 - včetně výpočetních podkladů
- dokumenty (pojistná smlouva, pojistné podmínky, nabídky, pojistka, dopisy klientům)
- programové aplikace (nabídky; registrace; informace)
- **provozní systém a procesy**

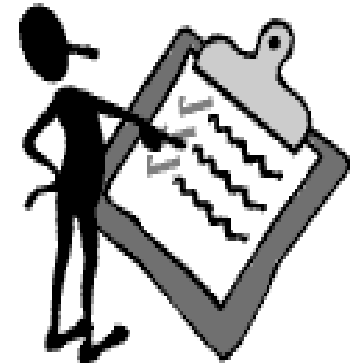
Provozní systém a procesy – I. část

- vložení uzavřené smlouvy do provozního systému
 - počátek pojištění
 - konec pojištění
 - výše důchodu a výše pojistného
- předpis pojistného
 - kdy
 - v jaké výši
- tvorba rezerv
 - kdy
 - v jaké výši
- přepočítání důchodu a pojistného v závislosti na výši zaplaceného jednorázového pojistného
- počátek výplaty důchodu v závislosti na datu zaplacení pojistného

Provozní systém a procesy – II. část

- jednorázové plnění v případě podlimitního důchodu
- pojistná plnění v případě smrti pojištěného
- plnění v případě smrti obmyšleného
- navyšování důchodu k 1. 4.
- navyšování důchodu o podíl na zisku
 - kdy
 - o kolik
 - stanovení výše procenta, nebo částky podílu na zisku
 - připsání k jednotlivým smlouvám
- informace o navýšení příjemci důchodu
- provázání na účetnictví
- provázání na výkazy (např. ČNB)

Definice produktu

- struktura produktu
- pojistněmatematické vzorce
 - včetně výpočetních podkladů
- dokumenty (pojistná smlouva, pojistné podmínky, nabídky, pojistka, dopisy klientům)
- programové aplikace (nabídky; registrace; informace)
- provozní systém včetně procesů (metodiky)
- **technická dokumentace**

Pojištění důchodu navazující na důchodové spoření

VÝVOJ PRODUKTU – III. FÁZE

„Ladění“ produktu

= porovnání s konkurencí

- cena produktu
- výklad legislativy

8 pojišťoven má licenci

1 (+1) pojišťovna má obecnou nabídku na

webu

(pouze kalkulačku bez pojistných podmínek)

Pojištění důchodu navazující na důchodové spoření

VÝVOJ PRODUKTU – IV. FÁZE ?

Návrhy změn zákona o důchodovém spoření – ČAP (pojistní matematici)

I. část

- navýšit částku z 1000 Kč na 12 000 Kč
- výplata podlimitního důchodu přímo PS
- výplata jistých důchodů přímo PS, resp. starobní důchod na 20 let změnit na doživotní důchod s garantovanou dobou výplaty
- bez náhrady vypustit odstavec o zisku z úmrtnosti

Návrhy změn zákona o důchodovém spoření – ČAP (pojistní matematici)

II. část

- ze zisku z investic tvořit rezervní fond s možností jeho použití v případě budoucí ztráty z investování
- zrušit oddělené účtování, ponechat pouze oddělené investice a technické rezervy
- zrušit zveřejňování pojistněmatematických vzorců a výpočetních podkladů
- ze zákazu zprostředkování vyjmout „bankopojištění“

PRINCIPY PROFESIONALISMU

Odborné znalosti a kvalifikace

- Odborné znalosti
- Profesionální komunikace
- Požadované vzdělání
- Celoživotní vzdělávání

Hodnoty a chování

- Etické chování
- Morální zásadovost
- Nezávislá stanoviska
- Důvěra a reputace
- Veřejný zájem

Odpovědnost k profesi

- Vstupní a kvalifikační standardy
- Profesní zásady
- Disciplinární proces

Děkuji za pozornost!

Kooperativa

VIENNA INSURANCE GROUP

Pro život jaký je